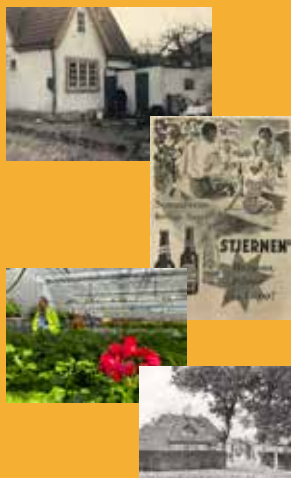

Avedøre - Hvidovre

Indholdsfortegnelse

Formanden har ordet	3
Historien bag Hovedporten	4
Naboens hus	8
”De gamles Dag” og Sønderkærhave	14
Eduard Borregaard - søn og far	19
”Vandtårnskvarteret”	23
En aften med Ivan Schjønning	25
Uddrag af ”På myrens Fodsti”	27
Børnecenter Hvidborg	33
Kvartalets foto	36
Arrangementer	38
Arrangementer fortsat	40

	Navn:	Telefon:	E-mailadresse:
Formand:	Anders Aalund	2420 2655	hlsformand@gmail.com
Næstformand:	Karen Johansen	2992 0417	katojo@live.dk
Kasserer:	Knud K. Sørensen	4183 3108	hlskasserer@gmail.com
Bestyrelsesmedlem:	Gitte Jakobsen	2343 3188	gittejak51@gmail.com
Bestyrelsesmedlem:	Jørgen Snedled	6178 7548	hlsredaktionen@gmail.com
1. suppleant & sekr.:	Finn Ivo Heller	2023 0868	hls.sekr@gmail.com
2. suppleant:	Poul Sørensen	2175 7482	annelpoul@gmail.com
3. suppleant:	Stig Sørensen	2614 9126	stig@cromamedia.dk

Hjemmeside: www.hvidovrelokalhistoriskeselskab.dk

MobilePay nr.: 94672 eller Jyske Bank: 5025 1028523

Forstadsmuseet:

Alarmpladsen 3, Avedørelejren,
2650 Hvidovre

Tlf.: 3649 0030

E-mail: forstadsmuseet@forstadsmuseet.dk
www.forstadsmuseet.dk

Redaktion:

E-mail: hlsredaktionen@gmail.com

Jørgen Snedled (tlf.: 6178 7548)

Poul Sverrild (ansvarshavende)

Tryk:

LaserTryk

Trykt i 725 eksemplarer

ISSN: 1602-7051

ISSN: 2596-5808 (online)

Forsidebillede:

Hovedporten - Avedørelejren

Blad nr 4. 2021:

Deadline Uge 43

Omdeles fra: Uge 49

Arrangementer:

Tilmelding online på

<https://hls.nemtilmeld.dk/>

eller kontakt et bestyrelsesmedlem

Formanden har ordet

Anders Aalund

Kære læser

Velkommen tilbage fristes man til at sige. Det ser ud til at vi har overstået den værste Corona forstyrrelse af Selskabets aktiviteter.

Det store arbejde fra Arrangementsudvalgets side har allerede resulteret i tre arrangementer siden sidste udgave af bladet.

Du kan andetsteds læse om Ivan Schjønning's underholdende foredrag og besøget på Børnecenter Hvidborg, et besøg der på grund af den store tilslutning blev gennemført to gange på samme dag, takket være en stor indsats af lederen Mikala Frølich.

Der vil også have været afholdt åbent hus et par gange i juli, når du læser dette.

Medlemstallet er på trods af den manglende aktivitet på imponerende 671.

Der er heldigvis stadig meget godt læsestof at bringe i bladet. Så meget, at vi denne gang har udvidet til fyre sider.

Går man på Selskabets hjemmeside kan opleve to billedserier optaget Jens Frederik Jørgensen. De er begge fra Avedøre landsby. Den ene er en billedserie fra Stevnsbo-gård og den anden viser Kastanienborg, Lyshøjgård og Avedøre Gadekær. Kastanienborg og Lyshøjgård er begge drevet af statslige institutioner hvorimod Stevnsbo-gård er i kommunens eje. Det fremgår meget tydeligt af billederne at vedligeholdelses standarden er vidt forskellig afhængig af om ejerskabet er statsligt eller kommunalt. Det er ikke til at forstå, at Hvidovre Kommune ikke udviser større veneration for sine bygninger.

Selskabet mangler interviewere, der kan samle indtryk sammen fra Hvidovreborgere. Vi har netop haft møde i udvalget, og her blev emnet berørt. Selskabet vil ved

Jens Frederik Jørgensen gerne bidrage med et kursus på 2-3 timer, så man ikke kommer fuldstændig uforberedt til interviewet. Knud Sørensen, tovholder for interviewgruppen modtager meget gerne nye medlemmer.

Selskabet arbejder som bekendt sammen med Lokalhistorisk Forening for Brøndby hvilket har resulteret i en tur i to etaper langs den rute borgerne i Avedøre Landsby anvendte for at komme til Glostrup Kirke. Læs om dette under Arrangementer.

Som du kan fornemme, er der stadig stor aktivitet i Selskabet.

Indkaldelsen til generalforsamlingen den 25. august bliver udsendt særskilt.

Jeg ønsker dig en rigtig god sommer med masser af social aktivitet

Med venlig hilsen

Anders Aalund

Historien bag Hovedporten

Af Mikkel Knudsen

Historieporten er åben, og en ny måde at opleve lokalhistorien på er blevet lanceret. I Historieporten kan du i form af hologrammer møde Bitten, Lisbeth og Poul, der med vanligt engagement, fortæller om nogle mere overordnede emner. Samtidig kan du igennem 50 postkort med forskellige emner lade dig inspirere til at drage ud i bylandskabet og opleve historiens vingesus. Historierne udfolder sig kun kort på postkortene, men du kan grave dybere i dem på vores hjemmeside. I bladet vil vi i den kommende tid også give dig mulighed for at komme et spadestik dybere i nogle af historierne og give nogle andre perspektiver, og hvad er mere oplagt end at starte med rammen for det hele, nemlig Hovedporten.

Hovedporten er ligesom resten af lejren tegnet af arkitekten Helge B. Møller, og den blev bygget i 1912. Det var her, man meldte sig, når man havde gøremål i Avedørelejren. I og med at lejren var placeret i landbrugsland, var det begrænset, hvor travlt man havde i portvagten de første mange år. I de første år var der også placeret en skildvagt udenfor lejren, og at denne må have kedet sig brødt, vidner den omfattende ”graffiti” på muren udenfor om. Her kan du finde vidnesbyrd om de soldater, der var

Mursten med graffiti - Nina Nielsen Skøge. Foto: Forstadsmuseet

i lejren, i form af soldaternumre indgraveret i murstenene, men også navne på de kvinder, som soldaterne kom sammen med. Du kan bl.a. finde inskriptionen ”Nina Nielsen Skøge”, men om hun havde et dårligt ry, eller det er skrevet af en forsmået kæreste, ved vi ikke.

Du kan også møde vidnesbyrd fra en mere dramatisk tid i Danmarkshistorien. Under 2. verdenskrig overtog tyskerne lejren, og resterne af enkelte hagekors, der senere er forsøgt kradset væk, viser, at lejren også har huset fjendtlige soldater. Da befrielsen oprandt, rykkede Den Danske Brigade,

Mursten med graffiti - Foto: Forstads museet

som havde været mobiliseret i Sverige, ind. Graffiti, som disse soldater efterlod står, i kontrast til tyskernes, stadig lysende klart i murværket. Dog skrev de ikke Den Danske Brigade, men Frihedshæren i stedet for.

Bygningen indeholdt også lejrens arrest, der kun var beregnet til kortere ophold og særligt blev brugt i forbindelse med disciplinærsager. Under 1. verdenskrig blev bygningen udvidet pga. denne funktion, da der var behov for yderligere celler. Årsagen var, at man under krigen indkaldte

sikringsstyrken som et ekstra værn, hvis krigen skulle brede sig til Danmark. På sit højeste var næsten 60.000 mand indkaldt til især at bemane forsvarsværkerne omkring København. De mange soldater medførte, at kasernerne var propfyldte, og man tog sågar privat indkvartering i brug. Den første tid ventede soldaterne i spænding, men spændingen blev efterhånden afløst af frustration og uforløst krigsgejst. Frustrationen havde flere fædre udover utålmodigheden. Først og fremmest manglede de indkaldte soldater hjemme f.eks. i høsttiden, og lønnen som soldat var betydeligt lavere, end hvad de ellers kunne tjene. Det skabte naturligvis utilfredshed, men var også en udfordring på anden led, da mange endte med at tage ekstra jobs udenfor kasernen. Det medførte en del pligtforsømmelser, da soldaterne ofte udeblev fra deres vagter. I starten af krigen var det et problem at hverve nok kompetente befalingsmænd, inkompetencen skabte gnidninger mellem dem og soldaterne. Det resulterede sågar i slagsmål i enkelte tilfælde. Druk og hvad dertil hører var ligeledes hyppigt forekommende. Endelig var der en stigende antimilitær bevægelse, ligesom syndikalister påvirkede flere soldater. Det medførte, at antallet af desertører og militærnægtere voksede, og man var meget opmærksom på eventuelle revolutionære tendenser blandt soldaterne. Det gav på den led god mening, at behovet for ekstra celleplads steg, og i dag kan du stadig

Hovedporten til Avedørelejren - Foto: Forstadsmuseet

se dørene indtil cellerne med dørspioner, ligesom inventaret fra en celle er bevaret på Forstadsmuseets magasin.

Når man var indsat, blev man behandlet som en fange. Man fik frataget sine støvler og bælte, og man måtte kun have overvåget besøg. Forholdsreglerne gav god mening under 1. verdenskrig, da der var flere historier om soldater, der var drevet til selvmord af en særlig barsk officersstand. Om det skete i lejren i denne periode, vides dog ikke.

Portvagten var også stedet for en af de mest tragikomiske episoder i lejrens historie. En episode, der heldigvis ikke satte varige fysiske spor i lejren, men nok i en af aktørerne. Episoden, som også er fint beskrevet i Rasmus Glenthøjs bog om lejren, omhandlede skildvagt Jensen og en stakkels forbipasserende hund, som den tydeligvis hundeforskrækkede Jensen rettede sit gevær imod og affyrede et skud. Hunden kan ikke have været i en skrækindjagende positur, da kuglen fra Jensens gevær traf hunden i rektum.

Under den kolde krig var der nok engang grund til at være opmærksom i portvagten. Man var opmærksom på kommunistisk påvirkning af soldaterne. Det var en opmærksomhed, der allerede var startet i 1930'erne, hvor kommunistiske agitatorer kom en tur i arresten, men den blev forstærket med frygten for, at krigen kunne gå fra kold til varm. Særligt omkring opstanden i Ungarn i 1956 blev adgangen til lejren indskrænket.

Allerede omkring 1970 var der tale om, at Avedørelejren var overflødig, men det varede noget tid, inden tanke blev til handling.

Først i 1996 rykkede hæren ud af lejren, og i 1999 købte Hvidovre Kommune området. Hegnet rundt om lejren blev i det store hele fjernet, og nye veje førte ind i lejren i form af Fægtesalsvej og Gammel Byvej. Hovedporten fik herefter en omskiftelig tilværelse som bl.a. atelier for kunstneren Jo Møller og sidenhen kontor og studie for div. kommunikationsbureauer og fotografer.

Hovedporten til Avedørelejren 1963 - Foto: Forstadsmuseet

Historieporten

2020 fik Forstadsmuseet chancen for at overtage bygningen for at skabe Historieporten som en udvidelse af formidlings-

konceptet Historien i Gaden, og d. 27. juni kunne vi slå dørene op for vores første mere permanente udstillingssted. Tanken er dog, at du stadig skal drage ud i byen, og ude i byrummet møde de historier, som byen

indeholder, men i Historieporten kan du hente inspiration til turen. Så kom på besøg, oplev den fantastiske ramme og gå på jagt efter vores alles historie.

Naboens hus

Af Bente Zinck

Vigerslev Alle 368 og en hyldest til den sejeste nabo.

Naboens hus er solgt til nedrivning. Endnu et gammelt Hvidovrehus forsvinder.

Huset er bygget i Hvidovre i 1921, men har en historie der går endnu længere tilbage. Det er nemlig oprindeligt et bindingsværkshus, som var bygget et sted inde i København og solgt som "brugt hus", adskilt og flyttet til Hvidovre.

Det oprindelige hus var med bindingsværk, men i Hvidovre blev huset opført på et punktfundament, og den bærende væg på langs ad huset er opført i murværk. Resten af huset er et træhus opført med hulrum uden isolering.

Min historie med huset starter med, at vi flytter ind i nr. 370 i 2001, hvor vi første gang møder vores nye nabo. Naboen var lidt af en eneboer, men vi havde en fin kontakt, og på et tidspunkt oplevede vi, at hele hendes have voksede uhæmmet op med brombær.

Jeg spurgte, om naboen havde brug for hjælp, og ja, hun var kræftramt og i kemo-behandling, og kunne ikke overskue haven. Naboen kunne dog fortælle, at hun tog cyk-

Husets forside i 66 - Foto: Fotograf ukendt

len til Herlev Hospital og retur for kemobehandlinger - men så rakte kræfterne heller ikke til meget mere.

Min familie og jeg ryddede haven for brombær, og i den periode kom vi tættere på hinanden. Vi drak kaffe og sludrede, men altid kun i haven. Naboen undskyldte sig, og

fortalte at hendes hus ikke var præsentabelt til gæster. Det accepterede vi selvfølgelig, og da vinteren satte ind, fortsatte vi kaffeslabbasen i vores varme stuer.

I februar 2013 kom naboens barnebarn og fortalte, at naboen var blevet indlagt på hospitalet med blandt andet lungebetæn-

delse. Han kom også med beskeden om, at naboen spurgte, om vi ville holde øje med huset. Det var desværre i så dårlig stand, at mange troede, at huset var forladt.

Det ville vi selvfølgelig, og barnebarnet meddelte, at naboen ønskede, at vi skulle have en flaske sherry, hun havde stående, og hjemmelavet syltetøj, efter frit valg fra hylden.

Da kom vi første gang ind i naboens hus.

Synet var chokerende - naboen levede uden elektricitet, uden andet vand end hovedhånen, uden toilet, uden andet varme end en brændeovn, men man skal huske, at huset var uisoleret. Hvis nogen husker vejret i februar 2013, så vil man vide, at der på daværende tidspunkt var et tocifret antal minusgrader om natten.

Intet under at naboen var indlagt med lungebetændelse.

Herhjemme blev vi hurtigt enige i, at noget måtte gøres. Naboen kunne ikke komme hjem fra hospitalet til det hus - det ville hun simpelthen ikke overleve.

I vores firma havde vi 14 dage mellem to job, og dermed to ledige medarbejdere, men økonomi havde vi ikke. Så vi skrev en mail til flere firmaer i Hvidovre, og

Facade før og efter renovering - Foto: Bente Zinck

Indgang til det gamle latrinhus
Foto: Karen Johansen

spurgte om nogen kunne hjælpe med materialer. Ideen i første omgang var at lave en "Varm stue", som skulle isoleres, så brændeovnen rent faktisk kunne holde stuen varm.

Vores lokale byggecenter Knud Larsen responderede hurtigt på mailen, og forærede os kvit og frit en masse isolering og en kæmpestak gipsplader. Så var vi i gang.

På min private facebookprofil skrev jeg lidt om historien for at sige tak til Knud Larsen byggecenter, og så tog det hele en drejning, som jeg slet ikke havde regnet med.

Mine venner fra nær og fjern kom med tilbud om praktisk hjælp, tilbud om ting og materialer og spurgte, om ikke jeg kunne lave opslaget, så det kunne deles. Som ønsket, så gjort.

De efterfølgende uger - som blev til næsten 8 - er de vildeste jeg har oplevet i mit liv. Vi fik leveret så mange ting, at vi kunne ombygge hele stueetagen på huset. Der blev lavet nyt (gammelt) køkken, et helt nyt badeværelse og alt blev isoleret indvendigt og der blev malet og lagt gulvtæpper. Donationerne kom fra nær og fjern - Selskov Electric fra Hillerød tilbød at lave elinstallationer kvit og frit - vi skulle bare betale tilslutningen til elværket. En blikkenslager/ven af vores familie tilbød at lave vand og afløb til køkken og bad. En tømrer kom med et egetræskøkken pillet ned i en herskabsvilla på Lolland, og da han så projektet, vi var i gang med, tømte han sin bil for søm, skruer og træ - og søm og skruer er faktisk en meget stor udgift i et byggeprojekt.

En anonym ejer af rigtigt mange ejendomme i Københavnsområdet donerede alt til installation af el (kabler og kontakter og eltavle) samt vådrumssikring og fliser til

badeværelset. Rideklubben hvor jeg havde mine heste, donerede et helt nyt, men fejlkøbt toilet, og derudover har nok 150 private personer tømt deres kælderrum og garager for byggematerialer og ting vi kunne bruge.

Vores medarbejdere skulle på andet job, men de ville projektet så meget, at de efter arbejdstid kom frivilligt og arbejdede på naboens hus.

Avisen der er blevet brugt som isolering i dørkar-
men - Foto: Bente Zinck

Naboen havde fine gamle møbler, og mine veninder kom og hjalp med at pudse og polere dem op med voks. Så mange frivillige ildsjæle var involveret i dette fantastiske projekt.

Stor var dagen, da naboen kom hjem fra sygehuset - rask og i god form - til et helt nyt hus, lavet af et mismask af gammelt og nyt.

Nu kunne naboen endeligt åbne døren til huset og byde velkommen ind.

Naboen ville indvie sit nye køkken og bad os til middag. Det viste sig, at hun var en fantastisk kok.

Naboen viste sig også at være et meget spændende menneske - med en historie som enlig mor, i en periode hvor den slags ikke var særligt velset. Hun har i årevis arbejdet dobbeltjob, gået som vagt, taget ekstra rengøringsarbejde og knoklet på fabrik. Som pensionist gik hun med aviser om natten for at kunne bo i huset. Hun var ærkesocialdemokrat - som hun sagde, var hun født socialdemokrat, og ville dø som socialdemokrat, og hun stod ikke i vejen for en heftig politisk diskussion, og mine børn - dengang i starten af teenageårene - de elskede simpelthen hendes gamle traditionelle danske retter.

Nyrenoveret facade 2016 - Foto: Bente Zinck

Så aftalen blev middag hver eneste søndag, og den søndagsmiddag blev så hellig, at de få gange, hvor vi måtte melde forfald, der blev den rykket til om mandagen. Syv år – i alt omkring 350 middage har vi spist sammen og hendes middage blev berømte, så flere af vores, og vores to drenge venner, har været med til middag hos naboen i årenes løb. Dertil kommer jule- påske og

pinsefrokoster og mange sjove og hyggelige timer.

Tre år efter naboen kom hjem fra sygehuset, tog vi en tårn mere på huset - denne gang den udvendige del. Samme princip, men denne gang mere planlagt. Vi havde brugt tid på at finde gamle originale materialer til facaden. Rørmåtter, kalkmørtel,

I vinduerne i verandaen sidder stadig de gamle glas fra da huset blev bygget - såkaldt trukket glas. - Foto: Karen Johansen

kalk og kalkvand. Det meste fik vi foræret, og resten fandt vi billigt via Den Blå Avis - og på den måde kom huset også til sin ret, set udefra.

Mange hvidovreborgere har kommenteret på den forvandling, der skete med huset i 2016. Huset er så fint proportioneret, og virkeligt yndigt. Nykalket, og med lyseblå detaljer, og lyseblåt bindingsværk i udestuen. Den lyseblå farve, var naboens store ønske, og lige præcis den maling insisterede hun på at betale selv - ud af et skrabet folkepensionsbudget.

Efter dette fik vi fælles høns - som gik i naboens have, og som hjalp med at holde haven ren for ukrudt.

Naboen har haft en kæmpebetydning for os som familie - og stor var

sorgen, da hun døde i februar 2021. Hun boede i huset næsten til det sidste, men døde efter få dages kærlig pleje på Svendebjerghave, hvor hun sov stille ind.

Tilbage står huset - med alle de skønne minder det bringer mig hver eneste dag - når jeg kigger ud af vores køkkenvindue.

Men snart er det slut. Huset er solgt, og det skal rives ned. Det er helt rimeligt, for huset kan ikke bringes op til dagens standarder, men om lidt, er et gammelt, helt særligt Hvidovrehus kun en historie, og jeg håber med denne lille fortælling, at historien ikke bliver helt glemt, når huset snart forsvinder.

Jeg kommer til at knibe en tåre, når nedrivningen starter. Jeg kender hver en detalje i det hus. Jeg ved, at der i dørkarmen ind til kammeret ligger en avis fra 1928 - for jeg fandt den selv, og lagde den tilbage, efter at vi havde renoveret dørkarmen. Jeg har en personlig historie at fortælle om hver eneste lille ting i det hus. Om alle de mennesker der deltog i renoveringen, og om den næstekærlighed hele projektet flød over med. En anden ting som er helt særligt - huset har været i dårlig stand, men der er intet råd nogen steder i det over 150 år gamle hus.

Det var svært at sige farvel til naboen. Det bliver svært at sige farvel til det hus. Så mange minder og gode stunder.

Note:

I 2013 i forbindelse med opbygningen af huset, gik jeg på Hvidovre Rådhus for at få tegninger af huset. Der fandt jeg husets meget spændende historie med flytningen fra København. Mappen indeholdt fx en kvittering på transporten af huset med hestevogn til Hvidovre og der var to sæt tegninger - de oprindelige fra husets første opførelse og så reviderede tegninger til opførslen i Hvidovre (blandt andet hvor punktfundament og den bærende længdemur opført i sten). Fra hukommelsen - men jeg er ikke sikker - var huset oprindeligt bygget i 1869. Desværre ser det ud til at disse dokumenter er forsvundet ved digitaliseringen af byggesagsarkivet. I dag findes kun det, der er de oprindelige tegninger (uden årstal), hvilket kan ses, da der på disse tegninger er bindingsværk som bærende længdemur, et anderledes fundament samt en karnap på huset, som ikke er blevet genopført i Hvidovre.

Lidt mere om Vigerslev Alle 368

Af Karen Johansen

Det første vi finder om grunden / huset på matr. Nr 2ar, fortæller at ejer af grunden-Bogbindermester E. Kjær underskriver

en deklaration i foråret 1919 om at kommende bygninger på grunden ikke må ligge nærmere end 12,5 m af midten af vejen, således at vejen senere uhindret kan udvides.

I 1928 har Lokomotivfører C. Thomsen overtaget grunden, hvor der står et lysthus, han søger om tilladelse til at ombygge til helårsbeboelse, samt opføre et latrinhus.

I 1945 ejer vagtmester Jacobsen huset, og søger Hvidovre Kommune om at installere et wc-rum med vandkloset. Ved hver ansøgning kræves godkendelse, og et betragteligt beløb til kommunekassen.

I 1970 købte Lisa Olsen huset, og flyttede ind med sin datter, det var et ønske om at få have og muligheden for at have kat.

Lidt forvirring opstod når jeg søger i kommunens byggeregister, indtil 1940 ca, hed adressen Vigerslev Alle 268, men efter Vigerslev Alle, blev udbygget ind mod Tofttegårds Plads, blandt andet med

Huset set fra Vigerslevvej d. 3. juli 2021 - Foto: Karen Johansen

Hønsehusene fra 1939, ændredes vejnummeret til 368.

Bente Zinck har skrevet om huset på Facebook, hvilket har givet mange reaktioner. Jeg tror vi er mange der gennem årene har set det lille hvide hus på Vigerslev Alle, og mange har det glædet at se huset blive renoveret i 2016

Måske står huset ikke længere når I læser artiklen.

”De gamles Dag” og Sønderkærhave

Af Hans Galst og Jens Frederik Jørgensen

I 1930'erne og 40'erne var der hvert år en række byfester i Hvidovre med det filantropiske formål at indsamle penge til støtte for mindrebedemidlede. Grupper af frivillige tog initiativ til velgørende aktiviteter for at hjælpe dårligt stillede børn og ældre på et tidspunkt, hvor den offentlige velfærd var i sin vorden.

Hvidovre Avis berettede i 1930 om, at byens ledende mænd ved en glimrende skovtur for de gamle havde fået øjnene op for behovet for at sikre ”en rolig og tryk Livsaften for de mange enlige Gamle, der rent ud sagt måtte huddle sig det sidste Stykke gennem Tilværelsen”.

Med redaktør Niels Madsen som ideens fader blev der dannet en komite, som skulle tilrettelægge en årlig tilbagevendende basar til fordel for et alderdomshjem. Som optakt til den første basar søndag den 5. september 1930 mente Hvidovre Avis ”med fuld Ret at kunne rime: De gamles Sag! – En Hjer-tesag.

Et trist og humørforladt vejr oprandt på dagen med kulde, storm og regn, så festen, der begyndte kl. 4, blev flyttet ind i et stort telt, og senere fortsatte festen inde i Frihedskroen til kl. 2.

Frihedskroen - 1925 - 1935 - Foto Forstads Museet

Ved den anden byfest - den 2. august 1931 - på festpladsen ved Frihedskroen blev der i et formerværksted fremstillet og solgt mindemedaljer til fordel for ”De gamles Dag”.

Sognerådsformand Arnold Nielsen, selv

gammel former, havde taget initiativ til denne del af byfesten.

Hvidovre Avis berettede, at der var livlig efterspørgsel efter medaljen, der blev solgt for to kroner.

Protokol fra ”De gamles Dag”

I en protokol, som ligger på Forstadmuseet, er noget af indsamlingsarbejdet beskrevet. Protokollen vedrører perioden 25. juni 1935 til 18. oktober 1948 og er nu blevet digitaliseret .

¹Protokollen dokumenterer arbejdet fra 1935. Det første, der er at læse i protokollen², vedrører komiteens forberedelser til basaren/byfesten den 28. juli 1935 ved Frihedskroen.

Tilrettelæggelsen beskrives detaljeret. Der er referater fra fire planlægningsmøder, hvor opgaverne blev uddelegeret.

Forud for festen var der solgt 2.665 lykkesedler. Sælgerne var ”byens fruer” og så 3 frøkener (sygeplejersker!). Fruerne var generelt meget aktive; bl.a. stod de i tombolaerne samt i frugt- og æbleskiveboderne.

Der blev arrangeret et vognoptog, der fra kl. 10 om formiddagen til kl. 4 om eftermiddagen kørte byen rundt for at reklamere

Logo for De gamles Dag 1932. Kilde Hvidovre Avis.
re for basaren.

Der var fire vogne. I første vogn var der 6-8 drenge fra D.k.V.'s musikkorps³ . I anden vogn var der 8 piger/damer klædt ud som høstpiger. I tredje vogn var der 8 brandmænd og i fjerde 8 sejlsportsmænd.

To lokale vognmænd, E. Buchvaldt og J. Borch, samt købmand E. Skat Nielsen stil-

lede vogne til rådighed for vognoptøget, og vognmand Anker Petersen stillede med et ”Spand Heste til Transport af den gamle Sprøjte”.

På festpladsen var der 10- og 25-øres tombolaer, ringspil, skydetelt, ”Hvem har bolden”, ”Det muntre køkken”, ”Slaa søm i”, lykkeshjul og æbleskivebod.

56 lokale erhvervsdrivende havde doneret gaver til tombolaerne og lykkesedlerne, men også større kendte firmaer som f.eks. Hovedstadens Brugsforening, Schous Fabrikker, NESA, Bryggeriet Stjernen og Brd. Dahl var blandt donorerne. Det var vin, buketter, potteplanter, Marsano-sodavand, en kurv med øl, et læs gangstigrus, æg, kaffe, gavekort, permanentkrølning, dameklipping, koks, 45 krukke sennep og ikke at forglemme 11 pakker rottegift.

Mon ikke standuret, de elektriske strygjern, fotoapparaterne og malerier, malet af henholdsvis Arn. Nielsen og Lauritz Christiansen, har været eftertragtede hovedge-

¹ Renskrevet af Hans Galst og korrekturlæst af Jens Frederik Jørgensen.

² Komiteen bestod af sognerådsformand Arn. Nielsen, sognerådsmedlemmerne Ole Toft Sørensen, Aug. Svane, V. Timm samt kontrollør Axel Petersen, snedker H. F. Andersen og kedelpasser H. Andersen. Kommunens kontorchef, Ole Olsen var komiteens sekretær. Efter Arn. Niensens død i 1942 blev V. Timm komiteens formand, og G. Carstensen trådte ind i komiteen.

³ D. k. V. = Det kgl. Vajsenhus

Reklame for Bryggeriet Stjernen. Kilde:
Kulturarv.dk – 1001 fortællinger om Danmark.

vinster?

Festdagen, inklusive kontante bidrag fra private og erhverv på kr. 321,80, gav et overskud på kr. 1.268, 17⁴.

Festen sluttede med bal om aftenen på Frihedskroen med musikdirigent Johs. Andersen i spidsen for orkestret.

Fester og indsamlinger i 1936-45

Festerne i årene 1936-39 fulgte samme mønster som festen i 1935. Præmierne og gavegiverne er ikke beskrevet i protokollen. Efter festen i 1939 var formuen vokset til kr. 13.479,07⁵.

I 1940 vedtog man ”under Hensyn til de eksisterende Forhold” ikke at afholde ”De gamles Dag”.

I 1941 og 1942 gennemførtes festen og basaren. Musikken til aftenfesten blev leveret af Sortsø's 4 mands orkester. Til festpladsen var lejet et radioapparat hos Arbejdernes Radioklub og et højttaleranlæg, ligesom Georg Nielsen spillede på festpladsen. Der

kunne købes baltegn for 1 kr, soldater slap dog med det halve.

I 1944 og 1945 afholdtes ikke basar, men i stedet var der arrangeret lotteri med 4.000 - 5.000 lodsedler a 25 øre stykket.

Dette blev den sidste indsamling. Nu skulle der tages stilling til, hvordan de indsamlede penge skulle bruges.

Sønderkærhave - aldersrenteboliger⁶

I 1922 var loven om aldersrente til ældre, der kun havde en beskeden indtægt, kommet. Gradvis blev velfærdsydelse udvidet, og i 1930'erne kom der forslag om aldersrenteboliger. Socialt dårligt stillede, nedslidte uden anden indtægt end aldersrente, kunne komme i betragtning til nybyggede små lejligheder.

I 1944 var forberedelserne til at bygge aldersrenteboliger i Hvidovre nået så langt, at sognerådet skulle beslutte sig for en egnet grund til byggeriet. Der var uenighed i sognerådet om, hvor aldersrenteboligerne

4 Omregnet til nutidsværdi ca. 50.000 kr.

5 Omregnet til nutidsværdi ca. 360.000 kr.

6 Sønderkærhave ligger Hvidovregade 41, hvor gården ”Sønderkær” lå, indtil den brændte i 1898. Grunden blev senere kaldt P. Mortensens eng. Per Hansen fortæller i medlemsbladet 4-2001, at han undertiden løb på skøjter her i vandhullerne efter de gamle møddinger.

Sønderkærhave, april 2021. Foto: Jens Frederik Jørgensen.

skulle ligge. 3 medlemmer ville bygge på Hovedstensgårdens jorder ⁷, men 6 stemte for at bygge på Hvidovregade 41, som kom-

munen købte af forpagter H. C. Jensen.

Det blev besluttet at bygge 4 blokke med i

alt 64 aldersrenteboliger - 24 2-værelsesboliger og 40 1-værelsesboliger - med fælles baderum i kældrene. Bebyggelsen blev tegnet af arkitekt A. Vennike, og fremstår i dag som et enkelt og smukt tidstypisk byggeri.

Sønderkærhave blev Hvidovres første alderdomshjem med en samlingssal i kælderen under blokken ud mod Hvidovregade. Sønderkærhave fik en fornem og markant placering i Hvidovregade lige over for rådhuset.

Byggeriet blev forsinket. Først skulle der indhentes ministeriel tilladelse til køb af det fornødne jern til byggeriet. Efter krigen blev byggeriet forsinket i flere måneder på grund af mangel på mursten. Men den 1. november 1946 kunne den første af de 4 blokke tages i brug. Omkring 1. marts 1947 var den 2. blok færdig og de sidste to i efteråret 1947.

I 1991-92 blev lejlighederne renoveret, således at de 4 blokke kom til at bestå af 48 2-værelseslejligheder med bad. Bebyggelsen blev i 1991 suppleret med en nyopført blok med 24 ældreboliger, tegnet af Ib Hous tegnestue.

⁷ Hovedstensgården blev købt af Hvidovre Kommune i 1935.

Mindeplade, der hænger i Festsalen på Sønderkærhave. Foto: Jens Frederik Jørgensen, juni 2021

De indsamlede penge bruges

Den 28. april 1945 vedtog komiteen at tage et møde med sognerådet og ”Aldersrentenydernes Forening” med henblik på, hvorledes de midler, som komiteen disponerede over, skulle anvendes.

Det blev besluttet at anvende ca. 10.000 kr. til udsmykning af festsalen på Sønderkærhave. Der blev indkøbt et brugt piano mv., pladespiller ”+ en halv snes Plader”, højttaler, gardiner med kapper samt 4 malerier af kunstmaleren Eduard Borregaard.

Aldersrenteforeningen fik et gavebrev på 2.600 kr., beløbet skulle uddeles som gaver – 50 kr. ved aldersrentemodtagerens 80-årsdag.

Restbeløbet blev givet til kommunen som et gavebrev, der skulle anvendes ved alderdomshjems samlingsstue el.lign.

Overdragelsen af udsmykning og gavebreve blev markeret med en lille fest Pinselørdag den 15. maj 1948 med hyldest til komiteen og en lejlighedssang. Der blev budt på kaffe, kage, øl, likør, cigarer, cerutter og cigaretter.

Regnskabsafslutning i 1948 viste, at komiteen havde indsamlet i alt 25.601 kr. (nutidsværdi ca. 530.000 kr.)

De indsamlede beløb rakte ikke til opførelse af aldersrenteboliger. Den opgave var med tiden blevet en kommunal forpligtelse. De ved festligheder indsamlede beløb blev i stedet brugt til at skabe fest og glæde for aldersrentemodtagere i kommunen.

Protokollens indhold fra 1935 er særligt oplysende og interessant. Her bliver der sat navn på alle dem, der var aktive i arbejdet, samt navn på gavegivere og oplysninger om, hvilke gaver der var tale om.

Eduard Borregaard - søn og far

Af Jens Frederik Jørgensen

Kunstmaleren Eduard Borregaard har malet de 4 malerier, som hænger i festsalen på Sønderkærhave. Malerierne blev i 1948 købt af komiteen "De gamles Dag" for 2.400 kr. De blev forsynet med en lille sølvplade nederst, der fortæller, hvad motivet er, og at det er en gave fra "De gamles Dag" - givet til udsmykning af festsalen.

Malerierne har haft en stille tilværelse, været nærmest ukendte i Hvidovre. Det samme kan siges om maleren og hans familie, der faktisk har boet i Hvidovre i mange år og, når man graver lidt dybere, har sat sig spor i byen.

Eduard Poul Vilhelm Borregaard (1902-78) havde i sit virke afsæt i impressionismen, og han var isæt kendt for landskabsmalerier og blomsteropstillinger^{1, 2}. Han var gift med Theresia (1908-2007), der var datter af en senere postdirektør i Wien.

Rebæk Sø - Eduard Borregaard, ca. 1947.

Huset på maleriet er formentlig et stuehus til den gård, der lå i Hvidovre i hjørnet

mod Brøndbyøster og Rødovre. Gården brændte i 1920, og det stuehus, der ses på

¹ Kunstindeks Danmark & Weilbachs Kunstnerleksikon.

² Kastrupgaard bragte ham i erindring ved en retrospektiv udstilling i 1997.

Hvidovre Kirke - Eduard Borregaard. Ca. 1947

maleriet, blev efterfølgende opført. Gården blev udstykket i 1947. Gården lå, hvor børneinstitutionen ”Kærgården” blev opført i 1969. I dag hedder institutionen ”Børnhuset Immerkær” og har adressen Immerkær 38/ Hædersdalvej 88.

Bopæl

Ifølge Hvidovre lokale Telefonbøger og Kraks vejvisere boede Eduard Borregaard på Gammel Køge Landevej 238 fra 1943-1958, hvor det enfamiliehus, som Borregaard ejede, blev solgt og nedrevet. På grunden blev der opført en bolig- og butiksblok, hvor Hovedstadens Brugsforening etablerede en selvbetjeningsbutik.

Faderen

Kunstmalerens far hed også Eduard Borregaard, men med de 2 mellemnavne Valdemar og Michael. Han var uddannet pianist, komponerede nogle få næsten ukendte værker og var mest kendt i offentligheden som operarepetitør^{3,4}.

³ Født 1868 og død 1944. Gift med Lydia født 1869 og død 1959.

⁴ Dansk komponist Forening – www.komponistbasen.dk

Bopæl

Han boede i Hvidovre fra 1932 til sin død i 1944 og var bygherre for ejendommen Brostykkevej 23. Villaen blev tegnet af arkitekt

Arne Jacobsen og er den eneste bygning i Hvidovre, som Arne Jacobsen har tegnet.

Da han døde, overtog sønnen ejendommen, som i 1952 blev solgt og anvendt som bør-

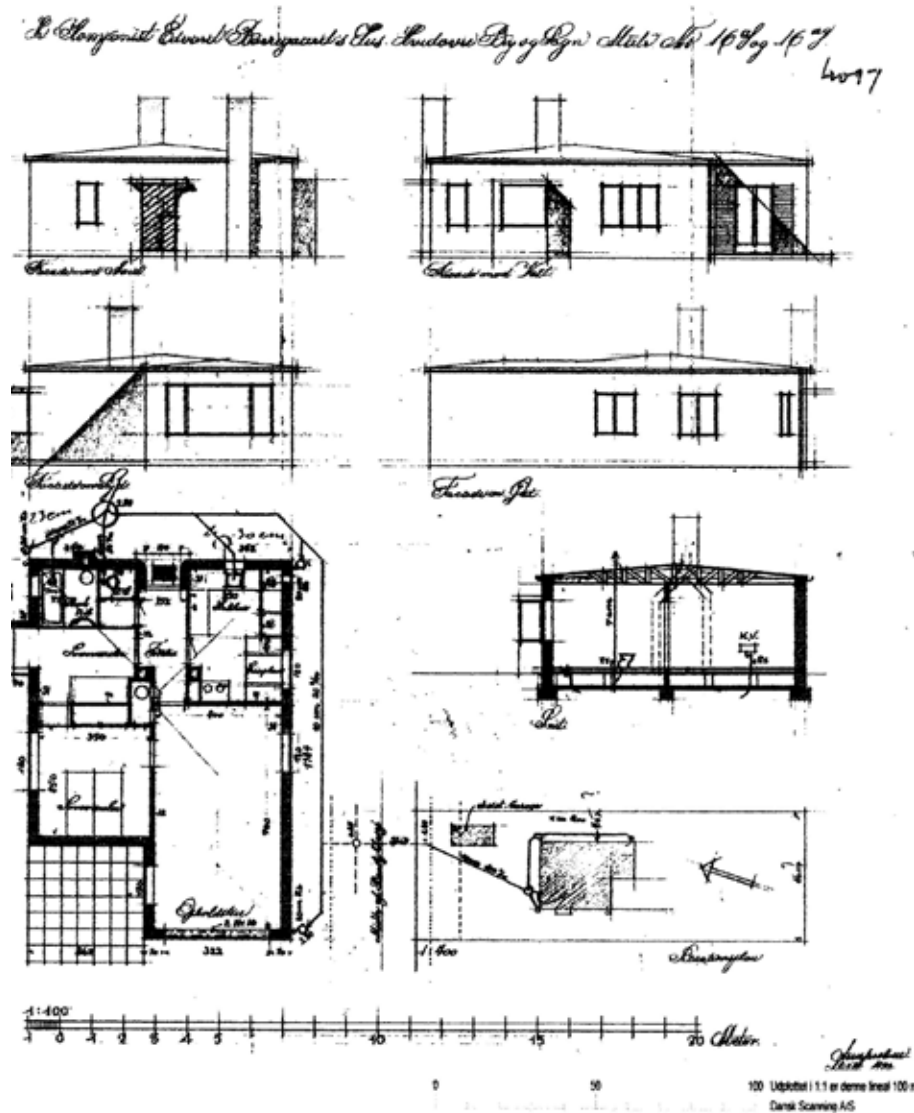
neinstitution – ”Børnehavehuset”. Huset har gennem tiden undergået en række om- og tilbygninger, der næsten har ændret huset til ukendelighed i forhold til den villa, som Arne Jacobsen oprindeligt tegnede.

Hvidovregade - Eduard Borregaard ca.1947 - Smedjen ses i højre side af maleriet.

Blomstermotiv - Eduard Borregaard ca. 1947

Arne Jacobsens tegning til huset på Brostykkevej 23. Kilde: Hvidovre Kommunes elektroniske byggesagsarkiv.

”Vandtårnskvarteret”

Af Poul Sverrild

- et samarbejde mellem Forstads-museet og Grundejerforeningen Svendebjerg

Den 31. august 2020 havde Grundejerforeningen Svendebjerg bestilt en kulturhistorisk byvandring i kvarteret omkring Hvidovre Vandtårn hos Forstads-museet. Det blev en solrig søndag formiddag, hvor omkring 20 husejere fra grundejerforeningen mødte frem for at høre lidt gammelt nyt om deres eget kvarter.

En kvartervandring for kvarterets egne beboere er altid en interessant oplevelse for museet, for af naturlige årsager ligger husejerne inde med masser af viden om elementer fra den helt lokale fortid, som museet ikke kender til, men på museet kan vi så bidrage ved at sætte den lokale historie ind i en bredere sammenhæng og bringe emner på banen, som ofte ikke er en del af den lokale historiebevidsthed.

Museet har tidligere lavet kvartervandring både i Hvidovre Nord, i Grækerkvarteret, i Bredalsparken og i Avedøre, og det sker altid med engageret deltagelse fra beboerne.

I det daglige er det de færreste, der aktivt tænker på, hvad det lige er, der gør, at de

føler sig hjemme i deres kvarter - ud over, at de har deres hus der, og deres børns institutioner og skoler ligger ofte der. Det er en kvartervandring en god mulighed for at få sat ord på. Grundlaget for den lokale identitet bliver talt om og diskuteret.

Hvordan er det nu med vores veje - med eller uden vejtræer - hvorfor hedder de det, de gør? Hvorfor hedder nogle kvarterer noget, mens andre ikke gør, og hvad er det for navne, de bærer?

Og husene hvad er det for historier, der kan knyttes til dem - deres byggestil og deres ejerhistorie? Og haverne, hvordan var det, de så ud for en generation siden? Hvornår var det nu lige kartoffelbedene forsvundet og 'kirkegårdsplanterne' kom? Er der sket noget skelsættende eller bare noget dramatisk her i kvarteret? Er vores hus bevaringsværdigt, og bor vi i et bevaringsværdigt kulturmiljø eller bor vi bare i et kulturmiljø?

Der er nok at tage fat i og fortælle om og samtale om.

I Grundejerforeningen Svendebjergs kvarter er der to helt overordnede pejlemærker: Hvidovre Vandtårn og Svendebjerggård. Det første bærer historien om Hvidovres udvikling til forstad i 1930'erne, og det andet er kvarterets underliggende historie med rødder tilbage til 1700-tallet og hoved-

vægt på fortællingen om landbrugsjordens udstykning til enfamiliehusgrunde - og sidehistorien om Frelsens Hærs betydning for området.

Det blev en god søndag formiddag på villa-vejene med smagsprøver på historier fra området fra landbrugstiden frem til slutningen af det tyvende århundrede.

Succesen bliver nu på grundejerforeningens initiativ fulgt op af en ny byvandring til september, hvor vi vil runde historierne fra de østligste veje i kvarteret af og i øvrigt udbygge med blandt andet nye bygningsbevarings- og kulturmiljøvinkler.

Helt nyskabende er der i mellemtiden indgået en aftale mellem Grundejerforeningen Svendebjerg og Forstads-museet om udarbejdelse af en lille bog om kvarterets historie, som skal give gamle og nye medlemmer mulighed for at fastholde historien og historierne og sikre, at de kommer i spil som en del af den lokale identitet. Bogen skal udkomme i forsommeren 2022.

Grundejerforeningsbestyrelsen er i fuld gang med at mobilisere medlemmer, som gerne vil bidrage til historien, og Forstads-museet gennemfører i forbindelse med udarbejdelsen af bogen en indsamlingskampagne, som skal dokumentere livet i villa-kvarterets huse og haver og på villavejene.

Vandtårnskvarteret

Som led i opgaveløsningen har museet indgået et samarbejde med et hold etnologisterende fra Københavns Universitets Saxo

Institut, der som led i deres uddannelse skal bistå ved den omfattende indsamling af erindringer, fotos og dokumenter, der illu-

strerer livet i 'Vandtårnskvarteret'.

En aften med Ivan Schjønning

Anders Aaalund

Ivan Schjønning

Det var fantastisk rart atter at kunne byde velkommen til et rigtig levende arrangement. Der er gået omkring et halvt år siden dette sidst var muligt.

Omkring 75 personer var mødt op i Kometen for at opleve Ivan Schjønning. Ivan Schjønning har er fortid som kommunalbestyrelsesmedlem i Hvidovre Kommune i perioden 1974 – 1981.

Det var især denne periode, der blev omtalt.

Ivan Schjønning voksede op alene med sin far, der var typograf. Dette betød, at de ustandselig flyttede efter de opgaver, faren skulle løse. I alt 42 gange flyttede de.

Ivan Schjønning er uddannet typograf, da hans skolebaggrund ikke rakte til at blive

uddannet som radiotekniker, der ellers var hans store interesse.

Ivan Schjønning flyttede til Hvidovre som 16 årig og boede i Hvidovre i ca. 25 år. Han var med til at starte Danmarks Kommunistiske Ungdom (DKU), der som en af sine største sejre var med til at sørge for byggeriet af Præstemosebadet.

Ivan Schjønning fortalte om møderne med de andre politiske ungdomsorganisationer i kommunen, der altid var spændende og hyggelige. De mange fester blev også berørt. Dengang var der i Hvidovre kun DSU, KU, VU og DKU.

Per Bringsjord, der var DSU'er og i en periode "ungdomsborgmester", fortæller, at de politiske ungdomsorganisationer havde til huse på Femagervej 39, 1. sal. Der var små kontorer til hver forening og 2 større lokaler til møder, fester mv.

Også udenrigspolitik brugte DKU tid på og diskuterede især Belgisk Congo, Vietnam, Sydafrika, Grækenland, Cuba og Chile.

Efter endt værnepligt kom Ivan Schjønning med i DKP og var dettes formand i Hvidovre i starten af halvfjerdserne.

Da Schjønning blev valgt til kommunalbestyrelsen talte alle partier om kommunalt

selvstyre. På dette tidspunkt var det kommunale selvstyre ca. 20 %. I dag er dette tal en 5-6 %, resten aftales af KL og regeringen.

Schjønning mindedes valget om medlemskab af EF. Han fortalt med stolthed at Hvidovre og Ballerup var de eneste kommuner i Københavns Amt, der stemte nej.

DKP fik to mandater valgt ind i kommunalbestyrelsen i 1974. Borgmesterposten blev det dog ikke til. Men derimod medlemskab Byplan-, Teknisk- og Kulturudvalget. Det sidste var ønskeudvalget. Irene Hvenegård-Lassen blev medlem af Skole og fritids- samt Institutionsudvalget, så partiet var bredt repræsenteret.

Ivan Schjønning har været med til at indkøbe megen kunst til kommunen, blandt andet Erik Clausens udsmykning af Sønderkærskolen og Frihedens Port ved Friheden Station. Denne skulle oprindeligt have været forsynet med et elektronisk ur i den ene ende. Det blev dog ikke til noget, da man ikke var sikker på holdbarheden.

Skoleudsmykningen har ikke lidt overlast i de første 25 år af dets levetid.

Bøje Nielsen hus på Avedøre Holme skylder også Ivan Schjønning sin overbygning over Avedøre Havnevej. Schjønning omtalte

Bøje Nielsen meget positivt.

Schjønning har brugt salen i Kometen (dengang Medborgersalen) til mange formål bl.a. DKP's landsmøde i 1981.

DKP havde budgetsamarbejde med SF. Man var blevet enige om en aftale med Sven Christensen fra den socialdemokratiske gruppe. Ivan Schjønning og Palle Voigt ventede pænt udenfor borgmester Aagesens

kontor, så de kunne få aftalen underskrevet. Det gik ikke sådan, idet Jørgen Gram fra de konservative kom grinende ud fra borgmester Aagesens kontor med en underskrift på en budgetaftale.

Ivan Schjønning og Irene Hvenegård-Lassen havde på flere kurser i DKP hørt, at højhuse ikke var velegnede til børnefamilier, så da kommunalbestyrelsen behandlede byggeriet af Store Hus i Avedøre Stations-

by var de i syv sind. Der ville være flertal for et nej, hvis DKP stemte nej sammen med de borgerlige. Schjønning ringede til Kalkager i Hvidovre hvor Per Kristensen, der var medlem af partiets kommunaludvalg, boede for at få et godt råd, og rådet var at DKP ikke stemmer imod socialt boligbyggeri og derefter fik byggeriet også DKP's stemmer. Den gode historie om at Ivan Schjønning ringede til "Dronningens Tværgade" – (DKP's hovedkontor i DK) blev ikke modsagt af ham, da han også selv syntes om den.

Ivan Schjønning blev spurgt, om ikke han havde mødt nogen skuffelser i forbindelse med sit virke i kommunalbestyrelsen, og det havde han da, men først længe efter udtrædelsen. Ivan Schjønning kæmpede hårdt for et filialbibliotek i Avedøre. Stor var hans skuffelse mange år senere, at kunne konstatere, at "Danmarks flotteste filialbibliotek", var blevet omdannet til en Netto forretning.

De sidste 35 år har Ivan Schjønning boet i Svaneke og når han bliver spurgt om tiden i Hvidovre siger han, at han sad inde i 8 år.

Ivan Schjønning sluttede en hyggelig og morsom aften af med at svare på spørgsmål fra salen.

Hvidovre
Fysioterapi
og Rygskole

Strandmarksvej 18, 2. sal • 2650 Hvidovre
Tel 36 49 38 38 • mail@hvidovrefysioterapi.dk
www.hvidovrefysioterapi.dk

Uddrag af ”På myrens Fodsti”

Af Johannes Møllehave - med tilladelse fra forlaget Lindhardt og Ringhof

SAMVITTIGHED SORT SOM BLÆK

Den sommer min far tiltrådte som skoleinspektør på en stor skole i Hvidovre skete der et uheld, som bogstaveligt talt formørkede hans tiltræden, hans slid og familiens ellers lyse udsigter.

En af mine venner sagde engang: Den der siger ja til at tiltræde en ledende stilling har solgt sin violin.

Det har jeg siden tænkt meget over.

Jeg kender mange der har solgt deres violiner for at blive noget ved musikken - og det er jo noget ejendommeligt.

Det giver vågne nætter og kredsløbsforstyrrelser.

I dag har skoleinspektører mere hjælp og bistand end da min far tiltrådte. Dengang måtte han f.eks. selv lægge lærernes skemaer, og det er netop dette tunge hverv der blev årsag til formørkelsen.

Jeg ville selv være ude af stand til at finde ud af den slags. Det foregår sådan at man først beder lærerne sende deres skema-ønsker for det nye skoleår og det kan være højst indviklede ønsker der indkommer.

F.eks. er der en der helst vil møde klokken 10 og en anden der helst vil have fri kl. 12. Så er der nogen der ønsker 22 regnetimer og andre der ikke under nogen omstændigheder vil have regning men til gengæld mange historietimer. Der er en der vil have onsdag fri (fordi han eller hun måske går på Lærerhøjskolen) og så er der en anden der helst vil have torsdag fri. Umiddelbart lyder det jo ikke så vanskeligt, men vanskeligheden består i at få alle disse sære og højst uensartede størrelser til at passe sammen. I dag kan en elektronhjerne måske finde ud af det - men dengang sad min far med det nat efter nat.

Somme tider var puslespillet ved at gå op - men så passede det ikke med ham der ville have fri onsdag eller også skulle den der ville møde klokken 10 møde klokken 8 - og det gjaldt jo om at gøre alle tilpas. Moderne skemalæggere bruger brikker til at rokere med og spiller en slags spil for at hitte rede i det. Der er endda nogen der kan lide det. Min far sad nat efter nat,

Vi tog ekstra hensyn til ham i den periode, det fortjente han.

Når han blev fjern i blikket var det fordi han pludselig havde fundet en løsning på hvordan denne hr. Møller kunne møde klokken ti - men når han så får ind og satte det på skemaet, skete der katastrofale og

uforudsete forskydninger.

Jeg der ikke kan få mine egne tider til at passe, kan slet ikke begribe hvordan man kan koordinere 50 menneskers tider.

Det var osse et mareridt.

Jeg ved ikke om lærerne har tænkt over det når de fik deres skemaer. Det var jo som de havde ønsket - så det har vel været noget ganske selvfølgeligt, men Napoleon har ikke tænkt mere over sine troppers placeringer og manøvrer end far tænkte over hvordan skemaønskerne skulle blive opfyldt.

Og så er der jo det med mellemtimerne. Det skulle jo nødtigt være sådan at en lærer - f.eks. ham der kun ville have historie - havde en time fra 8 til 9 - og så en time fra 13-14 og tilsidst en time fra 15-16. Især ikke hvis han boede en dagsrejse fra skolen og altså måtte vandre hvileløst om.

Alt skulle der tages hensyn til.

Sammenhængende timer, rigtige mødetidspunkter, flugt og rytme og fri på den ønskede ugedag.

Naturligvis skulle vi ikke klage. Andre havde fædre som sejlede og som de ikke så i årevis. Vi havde en far der var meget hjemme. På den anden side var det som om

han var meget langt borte i skemalægningsperioden.

Han havde solgt sin violin.

Men timerne skulle passe - og alle skulle være tilfredse. Han var ny på posten og skulle helst få tingene til at flaske sig lidt bedre end forgængeren.

Man mødte ham på gaden og ønskede ham tillykke med den nye stilling. Vi var lige flyttet ind i en stor embedsbolig på skolen - og man lod en bemærkning falde om at man så hen til at skemaet for én gangs skyld blev efter ønske - det havde man ikke været forvænt med - og nye koste, ikke sandt? Og min far sagde tak og smilede og nikkede, men vi der kendte ham så at forventningerne belastede ham. Den ene nat efter den anden sad han oppe - og vi begyndte at blive bange for at det ikke blev til nogen ferie det år.

Hans drømme handlede om skemalægning. Eller symboler for processen. Sommetider drømte han at han skulle tapetsere et stort rum og da han var lige ved at være færdig, så han en bule et sted på tapetet. Han gik hen og trykkede på den - og straks dukkede den op et nyt. sted. Også der trykkede han den ind og straks flyttede den sig til et nyt sted - og sådan blev det ved.

Han vågnede badet i sved. Det var midt om natten og vi sov uden at ane noget om hans bekymringer og han listede ind på sit kontor og der lå skitserne og han satte sig til at forsøge igen og gjorde én utilfreds og ti desperate og syv tilfredse og 14 ude af sig selv. Aldrig passede brikkerne.

Det er den slags der kan få folk til at gå i haven, for her kan tingene luges ud efter et nogenlunde overskueligt princip — men prøv at koordinere 50 skemaønsker!

Han sled som besat og han havde en energi som en stenknuser. Det skulle ende med at blive perfekt.

Jeg husker den formiddag spillet gik op. Shakespeare har ikke været stoltere, da han kom ud med Macbeth i hånden. Normalt fik vi ikke vin til maden - men denne dag var noget særligt. Den havde en rød sløjfe om maven som en æske fyldt chokolade, Værket var endt og fuldendt!

Alle var tilgodeset. Ingen ville være utilfredse.

Sommeren var reddet.

Den færdige skitse fyldte hele det store skrivebord på min fars kontor, endnu var den kun skrevet med tynd blyant for hvor ofte havde han ikke måttet viske ud og skrive

nye rubrikker — men her lå resultatet. 50 tilfredse lærere skulle snart få deres ønskeskemaer i hånden, ikke for mange mellem-timer, flugt og sammenhæng, folk havde fri på de dage de havde ønsket og fået de fag de havde ønsket. Alt åndede fred.

En familie er en organisme hvor det enkelte leds trivsel afhænger af de andre leds. Og så længe far plagedes af skemalægning var der store skyer på himlen. Sådan er det i en familie. Ligger et af børnene med fåresyge er forældrenes opmærksomhed skarpt koncentreret om den syge og de raske er næsten ikke til at få øje på. Græder moderen kan man ikke selv Nære glad og har faderen et uløseligt problem tynger det helt ned til den treårige.

Derfor jubler alle når fåresygen er på retur, når mor tørrer øjnene og siger en spøgende bemærkning og når fars problemer er løst. Hvilken herlig dag! Det er lige ved at han kan gå hen og hente sin pantsatte violin. Han blev mild og næsten overstadig. Han lovede os en tur i Tivoli og gav sig til at fortælle historien om, da han som dreng blev forfulgt på den gård han boede på af et mærkeligt væsen der var lige i hælene på ham, da han løb for livet ned ad trapperne - klip klap kom det efter ham, et blodslugende uhyggeligt monstrum, der ikke var til at rende fra lige meget hvor stærkt han satte tempoet op - det var SELERNE. Han

havde jo været på vej i seng og så ville han lige hen over loftet og ned efter et æble — og selerne som han havde knappet op, hang bag ham og slæbte hen over gulvet.

Næste dag skulle jeg fylde min fyldepen. Jeg var så stolt af min fyldepen, men den var løbet tør. Jeg vidste at far havde blæk sånede på kontoret. Jeg løb ind på det forbudte område og tankede op. Det gik også fint i begyndelsen, men pludselig væltede blækhuset og blækket løb ud over skemaskitsen, Der var ikke en rubrik som var læselig. Alt var skrevet med svag, forsigtig blyant og blækket Slettede hver eneste time på skemaet.

Alle disse hundreder af timers arbejde!

Og vi vidste det var forbudt at gå ind på kontoret. Jeg havde det som Grislingen i Peter Plys, der tænkte på at gå til søs og blive sømand,

Hvordan ville det gå når far kom hjem?
Hvem skulle sige det til ham?

Alt står hen som i en tåge. Mor sagde det og han løb ind på kontoret og han stod længe og betragtede den kæmpemæssige sorte flade, men han blev ikke vred. Han satte sig ned.

Jeg ser ham sidde udtryksløst foran denne

store sorte plamage — og min samvittighed bliver sortere end det blæk, der flød.

Det utrolige er ikke at skemaet blev færdigt, da skolen begyndte, skønt det er utroligt nok. Det utrolige er at han hverken blev vred eller bitter. For mig blev det et billede på nåden, som er den samme selv når vi har overtrådt buddet og har samvittighed sort som blæk.

MIN KARRIERE SOM BUSBILLET-TØR

Som gymnasiast var jeg nødt til at tjene nogle penge om sommeren. Det var før den rimelige ordning med studenterløn kom på tale. En sommer meldte jeg mig som billet-tør ved de røde busser i Hvidovre. De kører stadig i de samme cirkler, men chaufførerne har overtaget billetteringen.

Det gik sådan til:

Engang var der nogle billetdrengene, der sørgede for, at kunderne blev ekspederet, mens busserne kørte. Systemet fungerede meget godt, når man ser bort fra, at de ikke altid kunne nå hele vognen igennem og ikke altid var i stand til at huske, hvem de havde billetteret. På den måde var der en del, der kørte som gratister.

Det kunne man i længden ikke være tjent med, og så fandt man på en snedig løsning: man anbragte en slags små bure ved bagindgangen, ligesom dem man havde i sporvogne, og der satte man så billetdrengen. Samtidig gjorde man bagdøren til bussens eneste indgang, det var muligt at stige af foran hos chaufføren, men det var umuligt at stige på af den vej - al påstigning foregik gennem den bageste dør. Her måtte man passere det lille lukaf, hvor billetdrengen sorterede sildene, efterhånden som de blev proppet i tønden, holdt et vågent øje, solgte billetter og klippede de allerede købte.

Det fungerede vist udmærket indtil den sommer, da jeg blev ansat, ganske vist kun for et par måneder, men tilstrækkeligt til at der blev bragt så megen forvirring i systemet, at det måtte afskaffes.

Jeg får en klump i halsen, når jeg ser en rød bus, og Jeg lader mig aldrig ekspedere af en chauffør uden at tænke: Det er din skyld, at han har maset med at billettere foruden med at køre, det var på grund af din umulighed, at chaufførerne fik hvervet overdraget uden lønforhøjelse af nogen art. Det er unægtelig et tungt ansvar, som jeg her offentligt vedstår.

Det, der havde tiltrukket mig ved Jobbet, var netop siddepladsen.

Kunne man ikke komme sovende til sine penge, måtte det næstbedste være at komme siddende til dem, tænkte jeg dengang. Men jeg skulle blive klogere. Jeg mødte på det aftalte tidspunkt på kontoret på Køgevej og fik udleveret en taske med billetter og byttepenge samt en tang til at klippe billetterne med.

Desuden modtog jeg en del instrukser og stoppestedernes navne (veje, pladser og gader), arbejdstider, afgangstider, spisetider samt betjening af de vigtige seks knapper, der var anbragt i lukafet, og som jeg senere skal, vende tilbage til. Det suger uhyggeligt i maven på mig, når jeg tænker på de instrukser, men især når jeg tænker på knapperne.

Jeg kravlede ind i den store tomme kolos af en bus, fandt min plads i det lille bur, og vognen begyndte at skrumle af med mig. Jeg følte mig til mode, som Jonas må have følt sig til mode, da hvalen forsvandt ud på havets dybder med ham i bugen. I min febrilske nervøsitet var Jonas' skæbne også min eneste trøst: at det dog endte med, at han blev spyttet levende ud!

Foruden billettasken havde jeg anbragt en mappe med bøger mit indelukke. Jeg husker, ikke nøjagtigt alle bøgerne, men jeg ved med sikkerhed, at jeg havde medbragt et eksemplar af Det nye Testamente

på græsk, jeg kunne ikke forstå ret meget af det, men jeg nærede dengang en akademisk hovmodig forestilling om, at det måtte gøre indtryk på folk, at man beherskede det græske sprog, og måske især, at en billetdreng beherskede det og læste glat hen over siderne, mens han ekspederede og lod Som ingenting

Desuden husker jeg, at jeg læste Walt Whitmans: „Sangen om mig selv“, der rummede de forløsende ord for en forvirret sjæl gymnasiast: „Modsiger jeg mig selv? Godt så modsiger jeg mig selv. Jeg er så stor, at jeg rummer alle modsigelser i mig!

Som sagt: bussen rumlede ud ad Køgevej, forrest chaufføren, bagest billetdrengen — imellem os 64 tomme siddepladser. Jeg indrettede mig på det hyggeligste. Endnu var forvirringens time ikke slået.

Den oplevede jeg først et kvarter senere, da vi var velankommet til Toftegårds Plads i myldretiden.

Indtil dette tidspunkt havde mit forhold til Toftegårds Plads indskrænket sig til en noget kryptisk oplevelse. Som formand for den lokale gymnasieforening cyklede jeg en blæsende efterårsdag ind til Toftegårds Plads for at kontakte Thit Jensen, som vi gerne ville opleve i foreningen. Hendes vinduer vendte ud, mod Toftegårds Plads. Jeg

ringede på hendes klokke med en dirrende pegefinger. 'Hun åbnede ikke døren, men jeg hørte det pusle og rasle, som havde man rørt ved en mekanisme, der satte gang i hele middelalderen. Lidt efter lindede hun på brevsprækken og spurgte hviskende hvem det var. Jeg oplyste om mit ærinde og fik en længere samtale med hende — gennem sprækken. Det er den eneste oplevelse jeg har haft af spiritistisk art, og i øvrigt også det eneste jeg har set til Thit Jensen. Det har senere slået mig, om hun overhovedet var hjemme hin blæsende efterårsdag, eller det var hendes ånd, der peb i døren.

Men altså: Toftegårds Plads i myldretiden oplevet fra en debuterende billetdrengs synsvinkel. Jeg mindes ikke i mit liv at have set så lang en kø. Jeg lod Walt Whitman glide ned på gulvet og tog fat. Folk spurgte mig om adresser, jeg ikke kendte, de bad mig for alt i verden om at sætte dem af ved de og de stoppesteder, de forlangte tilbage på hundredkronesedler, kværulerede over min langsomhed, skreg op, fordi jeg havde klippet deres billetter til plukfisk (alting gik jo på mig under det voksende nervepres), løj deres børn en menneskealder yngre for at få dem gratis med (og jeg turde ikke modsige dem) og bildte mig ind, at det var en tikroneseddel, jeg skulle give tilbage på, efter at jeg - naiv begynder som jeg var - havde stukket deres femkroneseddel ned i tasken. Når man to gange på denne måde

havde ladet sig overtale til at give tilbage på en femkroneseddel, som om det var en tier, var der røget en dagløn. De rutinerede billetdrengene kendte fidusen og beholdt altid sedlerne i hånden, til de havde givet tilbage - i påkommende tilfælde kunne de så demonstrere sedlens størrelse, hvorved de ikke selv, men derimod passageren blev stillet i et kedeligt lys.

De kendte også andre fiduser, bl.a. den betragteligt indbringende fidus med at modtage passagerens penge og „glemme“ at stikke ham billetten. Det var ren fortjeneste! Skulle kontrollen dukke op, troede folk altid, at det var dem selv, der havde smidt billetten væk.

Den slags var jeg ikke alene for from til at lave, men også for dum. Jeg havde nok at gøre med at give forkert tilbage, så at underskuddet i min taske voksede i roligt trit med, at køen mindskedes. Det var mig efterhånden ligegyldigt bare folk fik plads i vognen, var jeg tilfreds. Eder og forbandelser, rasende tilråb og hånende bemærkninger hvirvlede ned over hovedet på mig. Mit opslåede græske testamente havde ingen effekt. Hvis det her fortsatte, kunne jeg inden længe skrive mit eget. Den lille vrede dame med puddelen, hvor var det f.eks., hun havde bedt om at blive sat af? Den korpulente herre med stokken og det alt for høje blodtryk, hvad var det, han

havde bedt mig om at huske? Alt flød for mine paniske øjne, jeg klippede og nikkede, jeg lod folk passere med buskort, der var løbet ud for måneder siden; en vims fyr i læderjakke havde oven i købet den frækhed at vise mig et partoutkort til Tivoli, jeg smilede og lod dem alle sammen stryge forbi min plads, køen virkede lige så endeløs på mig som verdenshavet må have virket på Thor efter den første slurk. Der var allerede sort af mennesker i bussen. men de blev ved at strømme til på et vist tidspunkt faldt den afsindige tanke mig ind, at køen tømtes ud ad fordøren, som jeg ikke længere kunne se fra min plads, for på ny at myldre ind ad bagdøren. Havde jeg ikke set adskillige af disse mennesker for et øjeblik siden? Var det ikke de samme truende bemærkninger der faldt? Var der ikke påfaldende mange stokke og paraplyer? Ville de lynche mig, inden vi nåede Flaskekroen?

Kunne de være tjent med en mand, der klippede forkert, gav forkert tilbage, misforstod de mest elementære spørgsmål og satte folk af ved de forkerte stoppesteder? Naturligvis kunne de ikke det.

Men foruden de opregnede genvordigheder var der problemet med knapperne.

En og anden må have ræsonneret, at en billetdreng, som ikke havde andet at lave end at billettere, med lethed måtte kunne

administrere knapperne. Jeg skal forsøge at beskrive systemet så roligt, jeg kan.

Der var seks knapper.

Med et tryk på den ene knap åbnede man fordøren.

Med et tryk på den anden knap lukkede man fordøren.

Med et tryk på den tredje knap åbnede man bagdøren.

Med et tryk på den fjerde knap lukkede man bagdøren.

Med et tryk på den femte knap ringede man afgang til chaufføren.

Med et tryk på den sjette knap ringede man stop til chaufføren.

Nu da man sidder stille og tænker over det, lyder det måske enkelt nok, men De skal forestille Dem Toftegårds Plads i myldretiden. De har fået at vide, at De er idiot, De er blevet skældt ud for at give forkert tilbage, De skal svare på tre spørgsmål og huske, hvor fire passagerer skal af, De har lige modtaget en hundredkroneseddel og skal regne ud, hvor meget damen skal have tilbage, når hun har fem børn med, hvoraf de to er under fem år. Chaufføren har to gange

givet højlydt udtryk for, at De indtil videre har forsinket bussens afgang i syv minutter. Måske De er et koldblodigt gemyt, men for mig skete følgende.

I samme øjeblik den sidste mand var kommet ind i bussen, og jeg havde lukket døren, bevægede mine rystende hænder sig ned for at ringe afgang (knap nummer fem). I min nervøsitet kom jeg til at trykke på knap nummer tre, hvorved bagdøren åbnedes igen. Den sidst ankomne gled ud ad døren og ned på fortovet. Lynhurtigt ville jeg gøre det godt igen og ringe stop, men kom i stedet for til at åbne fordøren (knap nr. 1). Jeg ville lukke den, men trykker på knap nummer fire, der lukker bagdøren; manden er kommet på benene og spurter efter bussen, netop som jeg lukker bagdøren for ham. Endelig finder jeg stopknappen. Bussen står næsten på stedet. Jeg vil åbne bagdøren igen, men kommer i stedet til at lukke fordøren, som manden nu i sin desperation er løbet hen til. Jeg vil åbne den, men kommer i stedet til at ringe afgang, og med lynets hast bevæger vi os omsider ud ad Køgevej med manden som en forsvindende, arrigt gestikulerende prik bag os, og med døre, som ustandseligt lukkes op og i på grund af

mine nervøse bevægelser.

Efter at jeg var kommet i seng den nat, lå jeg og dirigerede bussen på imaginære knapper langs sengekanten, åbnede og lukkede døre og ringede start og afgang. Hele natten var én lang busrejse, folk kom løbende fra de gale stoppesteder, jeg klippe- de usynlige billetter og hørte byttepengene rasle ved mit hovedgærde. Flere gange rejste jeg mig i søvne og råbte: „men jeg kan græsk“!

Hvad ved man om menneskers før man har lært dem at kende i myldretiden? Og hvad nytter det, man har. forkundskaber, hvis man ikke kan administrere et apparat på seks knapper?

Klokken fem om morgenen vågnede jeg ved nogle høje trut. Jeg havde sovet over mig, og chaufføren, der alligevel må have haft et godt hjerte, havde kørt bussen helt hen til min bopæl for at få mig med.

Jeg kunne nævne flere tildragelser fra min bustid, men jeg vil ikke trætte Dem. De kan spørge en hvilken som helst borger i Hvidovre; så vidt jeg ved flager man end-

nu derude på den dag, billetdrengene blev afskaffet. På det tidspunkt havde mange fundet andre udveje for transport til og fra arbejdet. Det var en indbringende tid for cykelhandlerne i kommunen.

Chaufførerne overtog billetteringen foruden den anstrengende kørsel i den evindeligt samme cirkel.

Det er senere kommet mig for øre, at en af chaufførerne en dag gav pokker i bus og passagerer og brød cirkelns monotoni ved at flintre i retning ad Køge med en hylende flok mennesker bag sig. Jeg husker ikke, hvor langt han nåede med dem bort fra den vante rute, efter min mening har de fortjent at komme et godt stykke syd for Gedser, de har utvivlsomt hidset manden op - hvad var der ikke sket, hvis vi andre havde haft kørekort?

Jeg har siden ment - og jeg tror jeg har hele Hvidovre Kommune bag mig - at man hurtigst muligt bør indføre den studenterløn.

Børnecenter Hvidborg

Af Annelise Wildenradt

Der er nok ingen i Hvidovre, der er i tvivl om, hvor Hvidborg ligger. Men der er nok mange, der ikke ved, hvad Hvidborg egentligt er for et sted? Hvem der bor der, og hvad de laver?

På en dejlig sommerdag i juni inviterede Børnecenter Hvidborg Hvidovre Lokalhistoriske Selskab (HLS) på besøg. Forstander Mikala Frølich, tog imod og viste rundt såvel inden for i de forskellige huse som rundt i det omkringliggende område, herunder Legepladsen, som er doneret af Salling Fonden.

Før rundturen var der traktement med kaffe, islagkage og småkager samt vand. Herunder bød Mikala Frølich, som har varetaget hvervet som forstander siden 2015, efter at være ansat siden 2001, velkommen og fortalte om Hvidborg.

Lidt historie

Børnecenter Hvidborg er centralt beliggende i Bredalsparken, som oprindeligt blev bygget på Bredalsgårdens jorder. (Bredalsparken og Grenhusene er boligafdelinger under Hvidovre Almennyttige Boligselskab)

Det oprindelige Hvidborg, den hvide bygning, også kaldet "Palæet" blev bygget i

1890'erne og renoveret i 2016. Hovedbygningen + 5 tønder land blev solgt fra i 1901 til Frederik Laurentius Feilberg, kaldet "Lorry" Feilberg. Her dyrkede han grøntsager til forlystelsesetablissementet Lorry (heraf tilnavnet) på Frederiksberg.

I 1917 blev Hvidborg solgt til KFBU (Kristelig Forening for Børn og Unge), der i 1930 startede et ungdomshjem for 12 unge "lømler", et drengehjem.

KFBU blev senere til "Livsværk", der i dag, med mere end 20 socialpædagogiske institutioner, arbejder for at skabe bedre vilkår for udsatte børn, unge, voksne og familier.

I 1950'erne og 1960'erne opførtes flere bygninger på Hvidborgs grund, herunder forstanderboligen, som senere blev solgt til Bredalsparken, der i dag benytter den som beboerhus.

I 1970 blev Hvidborg omstruktureret til et skolehjem for drenge i alderen fra 12-18 år.

Fra 1985-1989 ændredes institutionen til et behandlingshjem med intern skole med 16 døgnpladser og 14 dagpladser med driftsoverenskomst med Hvidovre Kommune. Dagpladserne lukkede i 2008 som følge af Kommunalreformen, og Hvidborg - der nu kaldte sig Behandlingshjemmet Hvidborg - blev til døgninstitutioner med en intern

skole indtil 2012, hvor de blev slået sammen til een institution - Kilden.

Børnecenter Hvidborg, som det hedder nu, har siden 2015 været igennem en udviklingsproces både pædagogisk og bygningsmæssigt. Børnecentret er forankret i "Livsværk" og er en selvejende institution med en bestyrelse og driftsoverenskomst med Hvidovre Kommune.

Børnecenter Hvidovre har i alt 85 ansatte, alle fagligt kompetente til at varetage de mangesidede opgaver, et socialpædagogisk opholds- og værested kræver, ligesom hus, have og forplejning også kræver sine mænd.

De 5 tilbud

1 Kilden, tilbyder dagbehandling for 12 børn fra hele landet i alderen fra 5 – 14 år. Børnene er normalt begavede, har ofte oplevet omsorgssvigt og/eller en adfærds- eller tilknytningsforstyrrelse. De tilbydes her omsorg og tidsbegrænset behandling.

Her arbejder uddannede og erfarne socialpædagoger målrettet med intensiv døgnbehandling + efterbehandling/udslusning. Der arbejdes med observations- og udredningsforløb, tilbydes psykologsamtaler, ligesom der drives en intern skole i partnerskab med den lokale folkeskole. Forældre inddrages, og der er mulighed for forældrebehandling.

Der foretages opfølgningsmøder hver 6.-12. uge samt statusbeskrivelser med dokumentation af indsats.

2 Skolen

Samme målgruppe og behandling som Kilden.

3 Det Hvide Hus:

Målgruppen er 7 børn i alderen fra 5-18 år fra Hvidovre (mulighed for efterværn). De er normalt begavede, men har psykiske, sociale og følelsesmæssige problemer, og evnen til tilknytning kan være begrænset. De har dog et fundament af mestringsstrategier. Her skønnes familiepleje uhensigtsmæssig for barnet og/eller familien. Her er ofte tale om langvarig anbringelse, dog ingen behandling på stedet. Med støtte fra Det hvide Hus er der tæt kontakt til familie, netværk og lokalmiljø. Børnene går i skole på lokale folke- eller specialskoler og bruger lokalmiljøets fritidstilbud.

Her handler en stor del af indsatsen om at støtte barnet i at indgå i sociale relationer - med udgangspunkt i børnegruppen på stedet

4 Kimen

Målgruppen er børn i alderen fra 5-12 år med længerevarende mistrivsel, hvor det vurderes, at en anbringelse kan blive aktuel. Der er plads til 14 familier fra Hvidovre.

Der tilbydes forebyggende familiebehandling med mulighed for kompenserende støtte, herunder samtaler med forældre og børn, socialpædagogisk og praktisk støtte, guidning og aktiviteter. Kimen er som oftest omkring familierne i 5-15 timer om ugen, og alle børn kommer i huset 1-3 dage om ugen.

5 Samværshuset er et tilbud til anbragte børn i plejefamilier, som her kan mødes med deres biologiske familier under ordnede forhold.

Arbejdet med børnene har igennem tiderne forandret sig temmelig meget.

Således kunne man i Hvidovre Avis den 11. juli 1930 læse en artikel med overskriften "Hvidborg som Optagelseshjem". Her fortæller daværende forstander, Hr. Petersen om foreningens virksomhed.

"Vore Elever kommer Dels fra Værgeraade, og Dels unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar, der er kommet på den forkerte Side af Loven. Istedetfor at man tidligere fængs-

lede disse unge Mennesker, faar vi nu Lov til at anbringe dem paa vore Optagelseshjem, hvor de maa være i 9 Maaneder.

Under Opholdet paa Hjemmet iagttager vi jo Elevens psykologiske Udvikling. For os gælder det jo om at stimulere Elevernes Mod og Arbejdslyst, og give dem fornyet Lyst til at tage fat på Livet.

Naar en Elev har været på Hjemmet i de 9 Maaneder vi maa have ham, giver vi indberetning til den Værgeraadsmyndighed, han tilhører og efter denne indstilling bestemmes det saa om Eleven er karakterfast nok til at kunde anbringes i Læreplads. I modsat Fald overflyttes eleven til et Ungdomshjem, hver der er bedre Muligheder for at faa rettet Karakteren".

Familien er i fokus.

I dag tages der udgangspunkt i familien, når der tilrettelægges et behandlingstilbud. Man vurderer de ressourcer og muligheder, der måtte være i barnets og familiens netværk og lokalmiljøet. Der er hyppig og tæt opfølgning mellem tilbud, familie og rådgiver. Der er fokus på en bevægelse ned ad indsatsstappen, så børn og familie bliver selvkørende igen.

Mikala Frølich afsluttede sin gennemgang om Hvidborg med at opliste MENNESKE-

SYN, VÆRDIER, VISION OG MISSION således:

- Alle børn har krav på og ret til det gode børneliv med udgangspunkt i egne ønsker og drømme og de ressourcer, deres familie og netværk har.

- Håb for fremtiden giver næring til stræben efter forbedringer.

- Alle børn og forældre skal behandles med respekt og nysgerrighed.

- Vi vil være Danmarks bedste institution for udsatte børn og familier.

- Vi skaber resultater ved at anvende vores faglighed, den nyeste forskning, relevante teorier og feedback fra børn, familier og samarbejdspartnere.

- Vi dokumenterer vores indsats og har passionerede medarbejdere i stadig faglig udvikling.

Grundpillen er de 5 tilbud, som revideres løbende, og som i 2015 udmøntedes i bogen ”Daginstitution gentænkt”.

Det blev en tankevækkende, informativ og udbytterig formiddag/eftermiddag på Hvidborg, og vi siger tak til Mikala Frølich for det grundige og spændende oplæg om Børnecenter Hvidborg.

Hvidborgs oprindelige hovedbygning
Foto: Jørgen Snedleed

Kvartalets foto

Af Bitten Larsen

Forstadsmuseets samling er en skattekasse af gode fortællinger og minder fra dagliglivet i Hvidovre Kommune. På denne plads vil vi i fremtiden udvælge kvartalets billede og dermed vise sider af livet, som det var og måske stadig er.

Sommeren går så småt på held, og kvartalets foto viser en af sæsonens helt store begivenheder. Efter en lang sommerferie skal børnene tilbage i skole, og både før og nu har der været tradition for at forevige dagen. Derfor gemmer der sig flere fotos af glade børn med tornyster i vores samling.

Kvartalets billede er med en kendt person fra Hvidovre. Det er Ole Asbjørn Petersen, der er på vej til en skoledag på Holmegårdsskolen. Billedet er taget i 1950 på hjørnet af Kløverprisvej og Plovheldvej, hvor skolen stadig har til huse.

I mange år var Ole Asbjørn formand for Hvidovre Lokalhistoriske Selskab, men i bredere kredse måske bedre kendt som mangeårig skoleinspektør på Sønderkærskolen.

Udover fotografiet her er vi så heldige, at Ole Asbjørn stadig beriger os med sider af Hvidovres historie. Bl.a. har Jens Frederik Jørgensen interviewet Ole Asbjørn om hans barndom og arbejdsliv i Hvidovre.

Bogreception for Lone A. Sperschneider nye roman "De gjorde det"

Dato: 03.09.21

Tidspunkt: 15-16

Mødested: Avedøre Bibliotek og Kulturhus
Hovedstien 14, 2650 Hvidovre

Mød den lokale forfatter Lone A. Sperschneider som har skrevet en ny spændende historisk roman om hvordan Hvidovre blev til den kommune vi kender i dag.

Årene er 1914-23. Livet leves i skyggen af den 1. verdenskrig. Den spanske syge og bolignød huserer. Den arbejdende befolkning lider og kæmper for at overleve. Nogle, blandt dem forfatterens bedsteforældre, valgte at tage springet fra København ud til pløjemarkerne i Hvidovre. Det daglige liv rummer kærlighedsdramaer, politiske slagsmål og mange døde. Det er barske løjer.

Museumsinspektør Bitten Larsen fra Forstadsmuseet vil holde en perspektiverende tale om romanen.

Kom og hør Lone A. Sperschneider læse op af romanen og få en snak med hende. Avedøre Bibliotek og Kulturhus serverer lidt godt til ganen. "De gjorde det" kan købes til en særpris på 150 kr.

Alle er velkomne!

Mødet er arrangeret af forfatteren, Hvidovre Lokalhistoriske Selskab i samarbejde

med Avedøre Bibliotek og Kulturhus. Kontaktperson:

Marianna Finnsdottir Krarup

Hvidovres første boghandel

Dato: d. 08.09.2021

Tidspunkt: kl. 13.30 – 15.30

Kometen, Hvidovrevej 280,
2650 Hvidovre.

Ib Andersen - søn af boghandler Leif Andersen - fortæller om sin fars boghandel, der fra 1940 til 1972 lå på hjørnet af Hvidovrevej og Landlystvej.

Ib Andersen beskriver årets gang og årenes gang i boghandlen samt fortæller minder fra sit eget og familiens liv i Hvidovre.

Max. deltager antal: 100

Tilmelding nødvendig

Gratis for medlemmer

Ikke-medlemmer betaler 25 kr.

Servering 20 kr

Kontaktperson:

Jens Frederik Jørgensen, jfj@tdcadsl.dk

Landbetjenten på Stenbroen

Dato: 21.09.

Tidspunkt: kl. 19.00 – 21.00

Mødested: Avedøre Bibliotek og Kulturhus,
Hovedstien 14, 2650 Hvidovre.

I over 30 år har politimanden Rud Ellegaard færdedes blandt prostituerede, stofmisbrugere, psykisk syge og plattenslagere på Vesterbro.

Alle har krav på en ordentlig betjening fra politiets side – også dem, de såkaldte pæne borgere kun har foragt tilovers for, har han i 2014 sagt i bogen "Landbetjenten på stenbroen". Samme år modtog han Danmarks store socialpris "Tine Bryld-prisen" for sit arbejde med særlig udsatte skæbner.

Rud Ellegaard er vokset op i Avedøreområdet. Han vil i aftenens foredrag fortælle om sit arbejde og om sine minder fra barn- og ungdommen her.

Mødet er arrangeret af Hvidovre Lokalhistoriske Selskab i samarbejde med Avedøre Bibliotek og Kulturhus.

Max deltager antal: 80

Tilmelding nødvendig:

Betaling for medlemmer: Gratis

Betaling for ikke-medlemmer: Gratis

Kontaktperson:

Jens Frederik Jørgensen, jfj@tdcadsl.dk

Besøg i Strandmarkskirken

Torsdag d. 12. 10. 2021

Tidspunkt: kl 14:00 -16:00

Strandmarkskirken: Strandmarksvej 38,
2650 Hvidovre

Mødested: Strandmarkskirken.

Besøget i Strandmarkskirken er et led i besøgene i Hvidovres kirker og forskellige trossamfund.

En af Kirkens præster og Kirkeværgen vil fortælle om sognet og kirkens historie, samt om det menighedsliv der er knyttet til kirken.

Max. deltager antal: 40

Tilmelding nødvendig

Gratis for medlemmer

Ikke medlemmer 25 kr

Servering 20 kr

Kontaktperson: Poul Sørensen

anne.lpoul@gmail.com

Historien om HBC

Dato: 27.10.21

Tidspunkt: 15.30 – 17.30

Mødested: HBC-hallen,

Bibliotekvej 62, 1. sal 2650 Hvidovre.

Søren Ewald og Anders Kaas fortæller erindringer om HBC.

Hvidovre Badminton Club er en hæderkronet og ærværdig klub, hvis medlemmer har vundet mange danske og internationale mesterskaber.

Klubben blev stiftet 22. april 1947, og HBC-hallen blev indviet 30. november 1959 kl. 23.00.

Max deltager antal: 40

Tilmelding nødvendig

Gratis for medlemmer.

Ikke-medlemmer 25 kr.

Servering 30 kr

Kontaktperson:

Jens Frederik Jørgensen - jfj@tdcadsl.dk

Efter mødet kan man for egen regning spise i HBC-hallens restaurant.

Forudbestilling af dagens ret (flæskesteg - 79 kr.) er nødvendig og skal ske senest dagen før mødet på hbcokoken@gmail.com eller på telefon **22826804**.

Lad ham dø - 2-årig i Ravensbrück og Theresienstadt

Dato: 4.11.2021

Tidspunkt: kl. 13:00 – 15:00

Mødested: Kometen

Hvidovrevej 280, 2650 Hvidovre.

Arrangementet holdes i samarbejde med Hvidovre Kirke (Sognefermiddage).

Som 2-årig endte Ib Katznelson i tyske koncentrationslejre sammen med sin familie. De blev anholdt af tyskerne den aften, de skulle have været sejlet i sikkerhed i Sverige. Ib Katznelson har i sin bog skrevet om familiens overlevelser i to koncentrationslejre

- en mørk og brutal tid. Familien blev hentet hjem i ”De Hvide Busser”.

Bogen danner grundlag for foredraget.

Ib Katznelson og hans familie flyttede til Hvidovre i 1953. Ib boede i Hvidovre i godt 15 år.

Max deltager antal: 50

Tilmelding nødvendig:

Betaling for medlemmer: Gratis

Betaling for ikke-medlemmer: 25 kr

Servering 20 kr.

Kontaktperson:

Jens Frederik Jørgensen, jfj@tdcadsl.dk

„Husker du vor skoletid“ Kaminpassiar med Randi Kronow

Dato: 25. 11. 21

Tidspunkt: kl. 14-16

Mødested: Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1

Max deltager antal: 30

Tilmelding nødvendig:

Betaling for medlemmer: Gratis

Betaling for ikke-medlemmer: 25 kr

Servering 20 kr

Kontaktperson: Karen Johansen,

katojo@mail.dk

Se også arrangement på Bagsiden! --->

Arrangementer fortsat..

Vandretur ad kirkevejen fra Avedøre til Glostrup

Frem til 1893 var Avedøre en del af Glostrup sogn, og beboerne drog troligt den lange vej til kirke. På vandreturen følger vi ruten og hører om de interessante steder, vi passerer, og ser hvorledes Befæstning, veje, baner og bygninger er blevet anlagt på tværs af den gamle kirkevej.

Vandreturen er ikke egnet for gangbesværede.

Vandreturen er opdelt i to etaper.

1 etape mandag den 30. august 2021

Tidspunkt: kl. 17.00 – ca. 19.00

Mødested: Parkeringspladsen ved Avedøre gamle Skole, Smøgen 1, 2650 Hvidovre

Denne del af turen går fra Avedøre til Motorring 3 (E 47) og afsluttes på parkeringspladsen, Voldgaden ved Brøndbyskoven med en forfriskning.

2 etape mandag den 6. september 2021

Tidspunkt: kl. 17.00 – ca. 19.00

Mødested: Oplyses senere.
(Se hjemmesiden eller onlinetilmeldingen)

Denne del af turen går fra Motorring 3 til Glostrup Kirke og afsluttes med en forfriskning.
Vandreturen er tilrettelagt i et samarbejde mellem Forstadsmuseet, Lokalhistorisk Forening for Brøndby og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Maximalt deltagerantal fra HLS: 15

Tilmelding nødvendig.
Gratis for medlemmer.
Ikke medlemmer betaler 25 kr.

Tilmelding til én eller begge ture på
www.hls.nemtilmeld.dk

Kontaktperson: Jens Frederik Jørgensen,
jfj@tdcadsl.dk

Avedøre Skole fra 1781 - Foto: Jørgen Snedleed